

JÁVOR, Paul actor

volt Aradon egy kis ház, amit
egy hívtak, hogy Petuniás

Ház. Ebben a házban születtem. Itt éreztem először édesanyám daloló szívverését, hajnalanban és esténként ebben a házban szívtam pipiske tüdömbe a mézédés petuniák szagát s itt hallottam az első kemény, töretlen magyar szavakat. — az apámét. Ebben a virágszaggal teli házban tanított D a r a dadámasszonyanyám — aki a valamikori Petykó Bus Sándrának, a megyszerte híres uricigánynak a felesége s velem egyidőben született Sándor fiának az anyja volt — az első magyar nótára, amit mai napig sem felejtettem el. Hogy is szól? Így:

Szélös a Maros,
Magos a partya,
Nincs olyan legény,
Ki átugorgya.
Palcsi átugorta,
Csizmát nem sárczta —
Az ám a legény!

Létöszi szürit
A lova mellé,
Léhajtva fejit
Julcsikája mellé.
Julcsa jár utána,
Piros papucsába', —
Az ám a leány!

Anyámnak gyenge volt a teje s nem igen tudott mohó számnak eleget adni, így aztán Dara dadám az ő mellén szoptatott S á n d o r fiával együtt. Én döföltem éhes szájjammal az egyik anyatej paradicsomot, Sándorka meg a másik lehetőséget cuclizta. Magyar cigányasszony teje élte-tett s azzal együtt járt a nótá-

szó is. Milyen szép is volt, mi-
kor már járni tudtunk, a Sándor-
kával együtt a Petuniás
Házból kiszökenni a nagy
esőben s sárgalacsinokat gyur-
va, azt egymás pofázmányába
vágni és beharsogni az eső-
cseppek harmoniája közé,
hogyan:

Ess'esső, ess'esső,
Buza szaporoggyék,
Arpa bokrosodjék!
Az én hajam olyan lögyön,
Mint a Tisza hossza,
A té hajad olyan lögyön,
Mint a gácsér farka!

Apám meghalt, Dara ma-
mát és Sándorkát a brassói
fegyház temetőjébe temették
el. A román zsványörök ki-
verték a magyar lelkét, a nó-
tát belőle.

En előttem álmaimban, gon-
dolataimban ma is előttem él,
lélezkik az aradi Petuniás
Ház, ahol anyám szeretete a
családi élet szentségét, apám
keménysége a tisztességes
gondolkozást, Dara dadaanyám
a magyar dal páratlanságát,
Sándor tejtestvérem pedig a
magyar muzsikuscigány meg-
becsülését belémojtotta s ezek
az emberi szépségek csenge-
nek, bonganak szemeim előtt,
füleimben, minden izemben.

Aldott legyél, te aradi Pe-
tuniás Ház, a köveid, a petu-
niáid. En ígérem nektek, hogy
hű leszek önmagamhoz s ahol
csak tehetem, hirdetem, hogy:

Valahol, távoli időkben mélyen,
Bennem is felgyul ősapáim vére és
énekekkel üzenek az Egbe.

"En muzsikáló ezüsthintón legek,
röptében fogom el a szárnyas
percet!

Meséből lettem és tovább mesélem:
Hol volt, hol nem volt, volt egyszer
nagyon régen . . .

Ezav szántóvető s furulyólt a réten".

